

6444

מזכירות הממשלה

סגנון קריאה

צ"ל 1 והלן 2.

ש מ ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הוועדה לעניני התיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית
העולמית

י' בשבט תשל"ט - 7.2.79

נכחו: חברי הוועדה - השרים: א. שרון - יו"ר, ז. המר, ד. לוי, ח. לנדאו,
מ. נסים, ג. פת.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: מ. דרובלס, א. כץ, ע. לוינסקי,
מ. שפירא, א. תבין, א. שנקר.

נעדרו: חברי הוועדה - השרים: ש. ארליר, ע. ויצמן.

נציגי ההסתדרות הציונית העולמית: א. אביחי, ר. וייץ, ט. פרידמן

- ש. תמיר - שר המשפטים
- א. שוסטק - שר הבריאות
- ש. אבני - המנהל הכללי, משרד הבינוי והשיכון
- ד. בועז - משרד האוצר
- א. בידץ - מינהל מקרקעי ישראל
- מ. בצראי - משרד התחבורה
- א. בראון - לשכת שר החקלאות
- מ. בן מאיר - משרד החקלאות
- ע. גרייצר - משרד הבריאות
- ר. חביב - משרד האנרגיה והתשתית
- אלוף א. טמיר - משרד הבטחון
- י. מרגלית - משרד הבינוי והשיכון
- א. לוטן - משרד האוצר
- סא"ל ד. סתיו - משרד הבטחון
- י. סיטרמן - משרד התחבורה
- א. עטייה - משרד התעשייה, המסחר והתיירות
- ש. רביד - החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית
העולמית
- א. שילו - המנהל הכללי, משרד התחבורה

א. ליסנסקי - מזכיר הוועדה

סדר היום:	הת/7	התחבורה ביישובים החדשים ביהודה, שומרון ורמת הגולן	א' 2
	הת/8	ביצוע החלטות הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית	
	הת/9	ההתיישבות בגליל - הקמת מצפים ותכנון יישובי קבע	א' 10
	הת/10	פרסונל רפואי ושירותים רפואיים ביישובים החדשים ביהודה ובשומרון	א' 25
	הת/11	שונות - דיווח בעניינים שוטפים	א' 32

רשימה: א' 3 סג' .

.../התחבורה

חח/9. בינוי היישובים חדשים בגליל - הקמת מצפיםהיו"ר השג א. שרון:

כידוע לכם אנחנו נמצאים בתהליך של הקמה -

בשנים הקרובות ממש - של 26 יישובים בגליל.

מדובר ב-8 יישובים באיזור תפן, הנמצא מדרום למעלות; 8 יישובים באיזור
 זלמון שבגליל המזרחי בכיוון לאיזור מיגדל וחקוק; ו-9 עד 10 יישובים
 באיזור שגב, שהוא נמצא בגליל המערבי, מערבה לכפר הערבי סחנין-ערבה-
 ודיר חנה.

אנחנו כרגע נמצאים שם בתהליך של הקמת 12

יישובים אלה, כאשר האחרים לפי התכנית יבוצעו לפי הסדר שנוכל לבצע.

אנחנו עמדנו בגליל בפני תופעה חמורה של

חשש לרזרבות של קרקעות המדינה שנתרו בידינו. מדובר בקרקעות המדינה
 בהיקף של כ-40,000 דונם, עם אפשרות - כתוצאה מהפעולה שנציג אותה היום -
 לגשת לייצור של 40,000-50,000 דונם של קרקע ממסלתית. כדי שנוכל

לשמור אותה כרזרבה לעתיד אנחנו החלטנו על הקמת מצפים שבהם אנשים

יעסקו בשמירת השטח, בגידור, בנטיעות, והם יהיו גרעינים להקמת יישובי

קבע במקומות אלה בעתיד. פרטים על כך תשמעו ממנכ"ל החטיבה להתיישבות.

נוכח המאמץ הכללי של ההתיישבות שקיימת היום,

וקיום כל כך הרבה יישובים שאינם מתוקצבים, ואין אפשרות לבנות אותם,

נקים בשלב הראשון 25-26 יישובים מתוכננים ונשמור בידינו בין 28 ל-32

מצפים במקומות שונים בגליל. במצפים האלה יטופל בין החודשים מרס עד

אוגוסט 1979, וזה יתן לנו רזרבה קרקעית ל-20, 30 או 40 השנים הקרובות

לפעולות התיישבות מסוגים שונים, התיישבות עירונית, כפרית וכו'. הזכרנו

את עניין ייחוד הגליל לא פעם בישיבות שלנו, ואני רואה את הקמת המצפים

שעומדים להקים עכשיו כאחד הדברים להביע למטרה זו.

שמעון רביד:

אנחנו עומדים בגליל בפני שתי בעיות עקרוניות:

ראשית, בעיות הדמוגרפיה ובעיות הפרישה בשטח.

אני אומר מראש, שאין ביוזמה של חטיבת ההתיישבות, אם בהתיישבות עירונית

או בהתיישבות כפרית, לפתור את בעיות הדמוגרפיה, לא לזה מיעודים היישובים

בגליל. בעיית הדמוגרפיה צריכה להפתר על ידי יישוב צפוף. תפקיד ההתיישבות

הכפרית בגליל, שתכנית זו היא חלק ממנה, להבטיח פרישה במרחב בקרקעות שהן

בבעלות המדינה, ועל ידי זה שלא כל עיר שצריכה לפתור את הבעיה הדמוגרפית

תפתח כאי בתוך היישובים שסובבים אותה, ושלא ייווצר מצב שמיישוב אחד לשני

צריך לנסוע דרך אוכלוסיה ערבית.

בחרתי להביא מפה זו בפניכם, כי היא טובה

יותר מכל מפה אחרת ומשלימה את המצב בגליל, וכי צד התכנית שלנו מנסה

לתת תשובה על בעיית הפרישה.

(תיאור על המפה) העיגולים האדומים הם יישובי

המיעוטים בגליל. העיגולים הירוקים המלאים הם היישובים היהודיים בגליל

בפרופורציה לאוכלוסיית הגליל. את האוכלוסיה הזאת מאפיינים שני דברים:

ההתיישבות הכפרית בשלבים הראשונים אחרי קום המדינה התרכזה לאורך הגבול

עם לבנון, ובצדק. היתה חשיבות ממדרגה ראשונה לייצב את הגבול כאן,

ולא ליצור רצף ערב בין מה שקורה מעבר לגבול ובין אמצע האוכלוסיה

הערבית הקיימת מצד זה.

המשאבים הקונבנציונליים לא הספיקו כדי

לתת תשובות ליותר יישובים ^{מבחינת התעסוקה.} עד שלא נמצאה דרך גם בנושא של היישוב

הכפרי שמבוסס על מטעים ולול, אי-אפשר היה לחדור למרכז הגליל.

דבר שני שמלמדת מפה זו, אם חברי הוועדה

יציינו לעצמם איפה עובר הקו של המדינה לפי תכנית החלוקה, הרי קו

הגבול וכל האיזור הזה היה מחוץ לתחומי החלוקה של שנת 1947. זו המטרה

של שלושה איזורים ההתיישבות שהם: איזור תפן, איזור שגב ואיזור צלמון.

שמעון רביד:

העיצולים הירוקים החלולים מסמנים את המקומות שבהם אנחנו רוצים להקים עד 29 מצפים, שבכל אחד מהם יהיו בין 300 ל-400 דונם בבעלות המדינה ועד 4000 דונם בריכוזים שונים.

תפקיד המצפים לנתק את כושר השמירה על הקרקעות

מקצב הקמתם של יישובי הקבע, היות ולאור קצב הקמת יישובי הקבע בשנים האחרונות - גם אם ייעשה מאמץ מיוחד - לא נוכל להגיע ליותר מהקמת 5 עד 7 יישובי קבע בשנה בגליל. פירושו של דבר שאנחנו הייבים, בגלל העובדות שנוצרות בשטח, - ליצור איזו שהיא מערכת שהבטיח ^{כאשר} שנגיע ליישוב 20,000 - 30,000 או 40,000 דונם קרקע שעומדת לרשותנו היום היא תעמוד לרשותנו גם כאשר נוכל לבנות את היישובים.

לאור העובדה שאיננו יכולים להקים יישובי קבע

בקצב מהיר גם מבחינת העלות ומבחינת הפרוגרמה, הרי לפצ תכנית המצפים אנחנו עושים את הדברים זמניים בעלות יחסית נמוכה, והייתי אומר, בהשקעה של כ-10% או קצת פחות ממה שעולה להקים יישוב קבע בשנה הראשונה. זה לא בא במקום, אלא תחנה בדרך להקמת יישוב קבע.

מתוך 29 או 32 המצפים כ-20 יאוישו על ידי

גרעיני התיישבות אשר מצפים זה כבר לעלות על הקרקע, או גרעיני נח"ל שיתנו שנת שירות שלישית כשירות ביישובים, והם יחזיקו את הנקודות בצורה של מאחזים שנתיים, כאשר התעסוקה תהיה ראשית כל להשגת המטרה שלשמה הוקמו המצפים: שמירה על השטח על ידי גידור וייעור וכדומה. יש סידור עם המועצות המקומיות ביישובים

הסמוכים על עבודות חוץ במידה שלא תהיה מספיק תעסוקה בפונקציה העיקרית של המצפה. 20 המצפים יוקמו במקומות שבהם יש מחשבות ראשונות על אפשרויות של הקמת יישובי קבע בעתיד הרחוק יותר.

שמעון רביד:

אנחנו מקווים שתאויי שנה עד גמר שנה זו, והמפה הזאת שלפניכם ממחישה את הפיזור של הנקודות בלב מרכז הגליל (העיגולים הירוקים החלולים).

אני חושב ומקווה שתמונתה הגליל מבחינת

נוכחותנו בו, בעיקר לגבי דיכוזי האדמות, - אא נצליח להגיע לכך שהתמונה תהיה אחרת לגמרי בקיץ הבא. על-ידי הפעולה הזאת אנחנו מעריכים שנוכל לשים את ידינו בבטחון על סדר גודל של קרקעות רב יותר, על ידי עצם הקמת המצפים וגידורם, ועוד מספר כזה על ידי פתיחת הגישה לנושא הייעור בהיקף כזה.

זאת אומרת, שאנחנו למעשה מתוך כ-140,000-

150,000 דונם נוספים שישנם בבעלות המדינה באיזורים אלה, על קרוב ל-100,000 דונם נוכל להשתלט בעזרת התכנית הזאת על ידי נוכחות ממסית.

אברהם כץ: מרביכ לאחרונה להשתמש במשפט: מעט מדי

ומאוחר מדי. איני רוצה לעשות פרפרזה על

המשפט הזה, זה לא מעט מדי ואני מקווה שזה לא מאוחר מדי, אבל לגבי

הגליל צר לי להגיד שאני חושב שזה מאוחר מי, ומי שמכיר את המצב

בשטח יסכים אתי. אנחנו עשויים לזכות בגולן, כי זה שטח בטחוני,

ולהכניס שם כל מה שאנחנו רוצים, אבל עלולים להפסיד את הגליל, וזה

הרבה יותר חמור. אני מחייב כל פעולה שתיעשה בקצב מהיר יותר

ואינטנסיבי של השקעות בשטח, ופל אחד צריך לעשות במיגזר שלו כל

מה שאפשר כדי לעודד ביצוע התכנית הזאת.

שאלה לגבי כוח האדם - שמעון התייחס כאן

לגרעיני התיישבות. האם מדובר על גרעיני התיישבות קיימים או גרעיני

התיישבות מתוכננים? מה עושים בשאלת כוח-האדם לגבי המצפים המתוכננים?

התיישבות 7.2.79

שמור

15.

אברהם כץ:

בזמנו דובר על יוזמות פרטיות וחצי פרטיות
בכל היישובים בגולן ובגליל. גם הם מהווים נוכחות מסויימת בשטח,
האם יש תוצאות ליוזמות כאלה?

האם השטחים המיועדים למצפים נקיים מכל
מבנה או מטעים, או דברים אחרים שקשה לעסוק בהם, והם עלולים להפריע.

שמעון רביד:

לגבי כוח האדם - המדובר ב-20 מצפים

תנועתיים ואמנו מקווים שהחל מחודש יולי
השנה כל 30 המצפים יהיו מאויישים בקצב של 4-5 לשנה שבעתיד ייהפכו
ליישובי קבע. הלוואי שיכולנו לקלוט את כל הגרעינים שממתינים בתור
לעלות על הקרקע. בשנה זו נוכל לאייש מצפים בכ-500 איש, שבחלקם
הם גרעינים שמוכנים כבר עכשיו למרות הידיעה שזה יקח עוד הרבה זמן
עד שהם ייהפכו ליישובי קבע; חלק מהם הם גם חלוצים.

ב-20 מצפים יהיו בערך כ-400 איש. בתוך

המצפים האלה יהיו 5 היאחזויות נח"ל זוטא. אנחנו נכניס נח"ל במקומות
שיש לנו בעיה עם להחזיק את השטחים; אם זה שטח אש של הצבא איננו
רוצים להכריז על ביטולו. בכל המקומות האחרים אין שום בעיה פיזית
שמפריעה. המצפה נמצא במרכב בין 300 ל-400 דונם, שזה המינימום,
עד לריכוז של 4000 דונם בצירוף מסויימים.

לגבי הנושא של היוזמות הפרטיות - 10 מהמצפים

שמקווים להשלמתם מבין ה-20 או 29 המצפים, הם פתוחים לצורות התיישבות
יותר חופשיות מאשר הצורות הקונבציונליות. זה במסגרת החובה שתוטל על
האנשים שלא להעסיק ערבים, והם יצטרכו לקחת את ~~אמצעים~~ עליהם עצמם,
להקים איזה מבנה יחסית חופשי ~~אמצע~~ בנוסח של יישוב קהילתי או לי
יותר גדול, והתגודדות לצרכי אספקת שירותים מוניציפליים.

שמעון רביד:

בהתאם לדריעות שקיבלנו גם מאנשים שהגיעו דרך

להתאחדות האיכרים ולפי הפניות שיש לנו, יש מספיק מועמדים שמוכנים ללכת לצורת התיישבות קצת יותר חופשית. אנחנו רואים בזה ברכה לפחות לתקיעת יתר.

היו"ר השר א. שרון: איננו יכולים לתת הנחיה שלא להעסיק ערבים, ישראל, והם זכאים לקבל עבודה כמו כל יהודי, כי הערבים הם גם אזרחי | אבל אני נתתי הנחיה חד-משמעית שהחווה

שייחתם יהיה כזה, שאם יתגלה אפילו החשש הקל שבקלים, שעל ידי הפעולות האלה ניתן לגייס מציה להתיישבות ערבית במקומות אלה, המתקיימים היהודים יפוננו מייד. בכל הפעולה הזאת מדובר על שמירת רזרבה של קרקע ל-20 או 30 השנים הבאות להתיישבות יהודית בגליל על צורותיה השונות. מבחינה זו ההנחיה היא חד-משמעית אפילו אם זה נראה כגודם מגביל, אבל גם בפגישה עם נציגי התאחדות האיכרים דיברנו על זה, שיהיה ברור לכולם שלא תהיה שום התיישבות כזאת שבחטותה תתחיל התיישבות ערבית באותו מקום, וקיבלנו את הסכמתם ותמיכתם.

עקיבא לוינסקי: כולם יודעים עד כמה הדבר הזה חשוב, אבל

אני רוצה לעדער על הקונצפציה. אמרתי

אותו דבר בדיון בהנהלת הסוכנות כאשר אישרו את התקציב לביצוע הפרויקט הזה.

מצד אחד אני מקבל את ההנחה שעל ידי זה

אנחנו מיינסים לנו אפשרויות לרזרבה קרקעית ל-30 או 40 השנים

הקרובות. אבל יחד עם זאת אני חושב שאנחנו חייבים כאן להחליט

לעצמנו שאיננו רוצים לחכות 20 או 30 שנה, באשר ברגע שזה כך מתקבל

וכך נתכנן, והאנשים ידעו שהם יושבים שם באופן זמני, השאלה הדמוגרפית

לא תיפתר שם אף פעם. חלק מהם יכולים להפוך מוקדם יותר ליישובי

קבע, אבל זו שאלה של כסף ולא שום דבר אחר.

עקיבא לוינסקי:

אני מציע שלושה דברים למחשבה. האחד, ענין

יישוב הגליל יש לראותו כמשימה לאומית-יהודית, וזה דבר שהסוכנות יכולה לעסוק בו ולעורר בו עניין.

דבר שני, אנחנו נמצאים כמעט במצב שהיה

בתקופת המנדט, יש אנשים, יש קרקע ולא מיישבים. הוויכוח היה אם בכלל צריך התיישבות בגליל.

היו"ר השר א. שרון: איפה היה ויכוח כזה?

עקיבא לוינסקי: היה ויכוח על המשקל שיש לייחס לגיוס

הכספים בעולם היהודי; התחילו להגיד

שההתיישבות החקלאות הגיעה לסופה ואין צורך יותר. יש לי שלוש

חוות-דעת של פרופסורים שצריך להקטין את ההתיישבות החקלאית. עניינינו בגליל בפירוש מחייב לעשות זאת.

דבר שלישי, זה שאנחנו אומרים שעל ידי

המצפים האלה אנחנו רוצים להבטיח רזרבה קרקעית ל-20 או 30 שנה, אינו

עונה על הבעיה. אם האנשים לא ידעו שתהיה שם תעסוקה הם לא ישובו

שם. צריך לעשות תכנית משולבת בשני הדברים. אני מבין שעוד אי-

אפשר להגיד בכל מקום אם יהיה שם יישוב קבע או לא, בחלק או לי כן,

את אלה צריך לקדם במסגרת שלוש השנים הקרובות. לכן באיזור

ההתיישבות צריך להתחיל לתכנן התיישבות מעשית.

צריך לראות כמה דברים במשולב. בגליל אנחנו

מדברים על הקרקעות אצל האלה, אבל יש גם אחרים. אני חושב שבמסגרת

זו צריך להקדיש תשומת לב גם לפיתוחה של צפת וגם של נצרת עילית.

צריך ליצור אפשרויות תעסוקה כדי שאנשים יתקרבו למקומות אלה. אם

לא תהיה עבודה במקום כמו צפת ונצרת עילית - ששם אין שום מרכז

עירוני לפעולה ציבורית-תרבותית, אין קולנוע, ועל ידי זה מבוזבזים

עקיבא לוינסקי:

אנשים מהאיזור. אם נחזק את צפת ונחזק את נצרת עילית, ונדאג לאיזורים האלה זה גם כן יכול לעזור. בשלב זה גם ארגון ענייני התחבורה יכול לעזור. הגליל כולו צריך להיפך למקום מסיכה להתיישבות יהודית.

אני חושש כל הזמן כאשר מנסים להציג זאת כמחזים, באשר יש גם צד לא פרודוקטיבי ופרובלמטי בעניין זה. הייתי שמח אילו כולנו היינו מתאחדים על עניין זה.

היו"ר השר. א. שרון: אנחנו רואים זאת בדיוק באותה צורה. יש כרגע שלב אחד, שמוכרחים לתקוע יתר בכל המקומות האלה. זהו מיבצע שבהיקף כזה לא בוצע אף פעם. אולי בשנים עברו ובשנים שהיה כוח צוות לעשות דברים כאלה.

עקיבא לוינסקי: מתוך אותה הרגשה תעמוד שאלה של כלים כדי לעשות זאת. נעשה כל דבר על מנת לכוון כל אפשרות בזמן הקרוב ביותר ונעמוד בלוח הזמנים.

היו"ר השר. א. שרון: ב-12 מקומות מתוך ה-29 מתנהלת כבר עבודה של פריצת דרכים, הכנת מיסטהים וכדומה.

השר ש. תמיד: לגבי הדברים שנאמר כאן על שטחי ארץ ישראל לפי תכנית החלוקה של 1947 - אני ממליץ להביא בחשבון שזו אינה תכנית פנססטית של אז, כי גם כיום יותר ויותר עובדים מתייחסים לזה ברצינות. (השר ז. המר: מי מתייחס לזה?) בעיקר הערבים, אבל תמצא גם יהודים שמזכירים זאת.

השר ש. תמיר:

המסקנה תגזרת לדעתי בעקבות דברי עקיבא

לוינסקי, שבהקשר למבצע זה, שהוא תיובי כשלעצמו ויש לכרך עליו, כדאי

היה - איני יודע אם זה שייך לוועדה זו או לוועדה לענייני הגליל,

שהוקמה בישיבה האחרונה של הממשלה, והיא צריכה לטפל בזה - לטפל
עירוניים

בנושא של יישובים אצאצאצא נוספים בגליל. אם מדובר על קצב מעשי

ופסיכולוגי כאחד, עם כל חשיבותו של הנושא, את המצוקה העיקרית

הדמוגרפית זה אינו פותר ל-5 או 7 או 10 השנים הקרובות.

איני יודע כלל אם יש תכנון ליישובים

עירוניים בגליל בקצב שישים לאל כל מחשבה לריחוק הגליל או הרפייתו

מבחינה לאומית, מבלי להזכיר את ענין 1947.

אני מציע שדבר זה יבורר אצא בין יו"ר

הוועדה הזאת לבין יו"ר הוועדה לענייני הגליל, כדי שהנושא של יישוב

הגליל לא יפול בין שתי הוועדות.

אלגבי המגמה שהמאחזים האלה ישארו עבריים.

אני מציע אצא כאן לנהוג בזהירות מירבית. לא חשוב אם יאמר פה בוועדה

או שזה ייעשה בחוזים. הממשלה כממשלה לא תוכל להכין חוזים כאלה.

(שמעון רביד: הסוכנות יכולה). אני מציע שנושא זה ייבדק במשרדי שלנו,

כאשר הכיוון שעליו נרמז חייב להיות ברור שהכל בידי הסוכנות, ואז אפשר

להחליט על המקום ללא חששות ולהבטיח זאת.

היו"ר השר. א. שרון: איני יודע אם השר לוי כבר השתתף בישיבות

הוועדה הזאת, אני מקדם אותו בברכה. לפי

ההלטות הממשלה ישנה ועדה אחת המחליטה על הקמת יישובים עירוניים או
הירוק

כפריים משני צדי הקו אצא, או בחלקי ארץ-ישראל, וזו הוועדה הזאת

המשתפת להנהלה הציפנית ולממשלה. מה שנוגע לטיפוחם וקידומם של

יישובים אחרים, ומתן דחיפה נוספת - למטרה זו הוקמה ועדה, שבהחלט

אצא צריך להיות מנע אתה, מאחר ומדובר באותם האנשים, אבל לגבי

היו"ר השר א. שרון:

עצם ההחלטה ועדה זו לא רק רשאית, אלא זה בדיוק תפקידה המוגדר הן בהחלטות הממשלה הקודמת, או בישיבה הראשונה או השניה של הממשלה הנוכחית, שאישרה את סמכויות הוועדה כפי שהצגתי אותן בפניה.

אני חושב שהערות שר המשפטים בנושא הערבים היא נכונה מאד. אני הסתייגתי בנושא זה גם קודם, אבל ישנה בעיה, לכן נמצא פתרון בנושא זה בכיוון הסוכנות היהודית והקרן-הקיימת והן בלבד, והקרן הקיימת לישראל נותנת יותר בטחון בתחום זה. אני מבקש לקחת לשימת לב את הערות המשפטים ולהיעזר בשירותיו של משרד המשפטים בניסוח החוזה. הממשלה חייבת להיות זפירה בענין זה בצורה מוחלטת.

השר ש. תמיר:

האם הוועדה הזאת היא הוועדה המוסמכת

לגבי יישובים עירוניים?

היו"ר השר א. שרון:

הנושא הזה נדון בהרחבה לא אחת בוועדה זו. אם אקח לדוגמה את מעלות שאנחנו רוצים להביא את אוכלוסייתה ל-50,000 נפש, ומי יתן ונציע, אני מאחל לכל עיר בגליל שתעלה ותגדל, במידה רבה אנחנו ניתן פתרון לבעיה הדמוגרפית, אבל בשום אופן לא ניתן פתרון לנקודה שמעוררת את דאגתך וציפנת אותה בתחילת דברך, על כך שהמחשבות על מפת 1947 לא נגוזו, אלא שהן קיימות ושפירות, ואפילו גורבות לאחרונה. אנחנו יודעים שיכולה להיות עיר גדולה ביותר בגליל במקום אחד, והגליל לא יהיה שלנו. מטבע הדברים שהחלטות שבות החקלאית נותנת לה שליטה בשטח, כי מדובר בשטחי מרעה של אלפי דונם מגודרים, מטעים, מיתקן מים וכדומה, שמחייבים רציפות ודרכים. הייתי אומר שאלה בעיות בהגנה המרחבית.

יש כאן אמצע מערכת שלמה של עשרות מרכיבים שנותנים אפילו לאוכלוסייה

התיישבות 7.2.79

.21.

היו"ר השר א. שרון:

קטנה, ואני מקווה שהאוכלוסייה כאן תהיה גדולה. אני מציע שנקדיש
 לכך דיון ואלה הנושאים באחריות נוספת בנושא זה יציגו את תפישתם.
 אם מדובר בשליטה בשטחים לא מצאנו עד היום שום דרך יותר טובה מאשר
 דרך זו של התיישבות קונבנציונלית. אפילו שטחי האש שלא נראים בעינינו
 כדבר פשוט, כי מערכת הבטחון מיועדת למטרות אחרות, שמולה מערכת
 ההתיישבות בגליל יש בה הרבה בעיות יותר מכריעות וחשובות. אפילו
 שטחי האש חודרים לשטחים של אוכלוסייה ערבית, בעוד שהתיישבות יהודית
 היתה מנצעת זאת. אני בעד הפעלת אחרים כאן לפתרון בעיות באשר
 לקרקעות ככל שניתן. אבל לגבי השליטה בשטח מדוע מוכרחים להיות
 דברים בתפישתה של התיישבות יהודית, זה מובן מאליו.

בשר דוד לוי:

אני ברור לי שעל בעיה רצינית זו של החישובים

הדמוגרפיים לא זו התשובה. זה לא יהוד
 הגליל ולא יישוב הגליל. מבלי שדברי יישמעו כהתעלמות מהקשיים, זה
 הפתרון הקל ביותר, ולדעתם לא יקדם את המחשבה ליישוב הגליל. זו
 תשובה חלקית וספק אם היא תעמוד במבחן, ואם היא תעמוד בסכנה הזוהרת
 שמאימת על הגליל. קשה לי לקבל בשנת 1979, עם כל מה שעשינו ועושים,
 את התפישה שמחזירה אותנו לתקופה של חומה ומיגדל, משום שהמיצפים
 לדעת לא ישיגו את היעד הזה שהיינו רוצים, ואני חושב שהם ירחיקו
 אותנו מההתמודדות האמיתית עם הבעיה, כי יש לנו תשובה: הקמת מיצפים.
 אבל מאחר שהנושא כבר מופעל בשטח, אני מבקש

את היו"ר לראות בהחלט את המיצפים כהיערכות אמיתית מצדנו לתכנון
 ויישוב הגליל. כי אם לא נעשה כן אני מסופק מאד אם התשובה הזאת
 יהיה בכוחה, ויהיו החוקים אשר יהיו, לעצור את הסכנה הזוהרת והמאיימת.

התיישבות 7.2.79

שמו

23.

היו"ר השר א. שרון:

אני רואה מה יש בידינו כרגע, והמגמה היא לעשות מה שאתם אומרים, ולהציג מה מהמקומות האלה יכול להיות יישוב קבע ומה רק שטחי מרעה או מקום מרפא.

אורי ביינס:

נושא הפרישה של המיצפים הוצג כמרכיב

של שמירת הקרקע. בהמשך לדברי שר הבינוי

והשיכון, ברצוני להביא לידיעת הוועדה, שממשלת ישראל החליטה בשנת 1974/75 על תכנית ליישוב הגליל שבצבירת המדינה הפקיעה 20,000 דונם בגליל, ומתוך זה 10,000 דונם היו אצו קרקע של המדינה, ו-10,000 דונם הנותנים חציים מפרטים ערבים וחציים מפרטים יהודים. כ-5000 דונם של קרקע יהודית שהופקעה הם באיזור צפת ונצרת 2800 דונם, וכ-2000 דונם באיזור כרמיאל. הקרקע בסקטור הערבי מאז שבוצעה ההפקעה היא ללא מצב של פעולה, ולמדינה אין שליטה עליה, כי התכנית לא מומשה, והסכנה היא שאם זוכרים שביום ההפקעה היה "יום האדמה" וכאשר נבוא לממש זאת נעמד בפני "עמי אדמה" נוספים. לכן חשוב שהממשלה תקבל החלטה למימוש החלטה הקודמת. מדובר באלפי דונם שבכוחם להגדיל את צפת ואת כרמיאל.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש לקבל מכם בעניין זה חומר בכתב, כדי שאוכל להביא את הדבר הזה בפני הממשלה.

מ. דרובלס:

אני מסכים עם שר הבינוי והשיכון, שפתרון

המיצפים הוא לא פתרון קבע, ואנחנו נמצאים

במצב שחייבים לתפוס את השטח. בגליל יש כל יום דברים חדשים. אנשים שגרים שם היו מתפשטים על שטח נוסף שבהם מתוכנן להקים מיצפים.

מ. דרובלס:

מבחינת יישובי הקבע בגליל יש 10 תכניות
 היום שאפשר להתחיל לבנות לפיהן, אבל הבעיה היא תקציבית. 4 מהמיצפים
 נוכל בשנה הבאה להעביר ליישובי קבע. ועדה זו החליטה על תכניות
 כפריות
 יישובי קבע בכל הארץ, מהם כ-20 תכניות ~~אשר יבנות באזורי האזור~~
 מתוך 60 מחכים לתקציב. 54 גרעיני התיישבות מחכים במקומות זמניים,
 ואינם יודעים תוך כמה זמן נוכל למצוא להם פתרונות. בקצב של היום
 עוד 4 או 5 שנים ימשיכו לגור במבנים זמניים, לפי קצב התקציב בשנה
 זו. עובדה שעד היום לא יוכלו להתחיל ביישובים במסגרת התקציב של
 השנה הזאת. לפי המסגרת התקציבית לשנה הבאה נצטרך לעשות משהו.
 לכן גם צאצא בקשר למבנים בגליל רצוי שהממשלה תתן דעתה על כך.

היו"ר השר א. שרון: לסיכום הדיון בסעיף הזה, אני מציע לרשום

שהוועדה שמעה את הדברים, והיא יכולה לברך

על הטיפול בנושא זה, עם כל ההערות שנרשמו כאן והן תזכינה לטיפול
 מצד המבצעים, כי כל ההערות היו ענייניות ונגעו בנושא.

שר ז. המר: כמה מה-29 מיצפים צריכים להיות יישובים

ממש?

ח

בין 15 ל-20.

שמעון רביד:

זה במסגרת השאפה שמפגרת מבחינה תקציבית.
 שמהם

26 יישובים: 8 + 8 + 10 אצא כרגע בתהליך כזה

היו"ר השר א. שרון:

של בנייה או הכשרה נמצאים 12.